

Efesios

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na² û³wha²li¹la³kxi¹nx²ta¹wa².
 Txa²na¹xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² Jah¹la²,
 Txa²wâ¹sû³na² Si³yxau³tâu³a¹ a²ten³jau³su²
 î³wet¹so¹sxâ³ hxi²kan¹txi³lot³sa³na²hë³la²;
 Sa³ha²kxai³ Txa²wâ¹sû³na² wân³txa² wi¹jau³xa²
 a²nû²a² yxo²ha³kxa¹ î³hen³txain¹si¹ha¹jau³nû³a²
 î³sa²si¹hâ³sa²kxah³lo²sa¹wa². Nxe³sa²kxah³lo²na¹xai²na²
 û³wha²li¹la³kxi¹nx²ta¹wa². E²fe³so³thî³na²
 yxau²xai³yah³lxin¹te² î³nxai²na² Txa²wâ¹sû³na²
 wân³txa² wi¹wi¹nxe² yxo²i²yah³lx¹nha²kxai³
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nû²nxi²sxâ³
 yxau³ya³nx²ti³na³la². Nxe³yah³lxin¹te² î³nxai²na²
 û³wha²li¹la³kxi¹nx²ta¹wa².

2 Txa²wâ¹wî³na² Txa²wâ¹sû³na² Si³yxau³tâu³su²
 tâu³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wâ¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³tâu³a¹ nxe³ya³sxâ³ kâin² thâi³ti³la²
 a³lx¹nx²ti³si¹hi² wxa²nxû²kwai³nâu³a²
 ã³nhâu²no³txa²lx¹si¹hi² nxe³nx²ti³si¹ha¹jau³su²
 ten³sa³nha²wa².

Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²ka² yen³kxa² wi¹kxa²
û³hû¹nê³jau³su²

3 Txa²wâ¹sû³na² Si³yxau³jah¹la²
 sa²nêñ¹kxi²a³sah¹lx¹3wxa². A²nxe³jah¹la²
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wâ¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹lo²su² Jah¹la²
 A²wî³nai²la¹wa². Kris²tu³jah¹la² ã³nû²nxi²sxâ³
 yxau³ya³nhë³lha²kxai³ txa²wâ¹ë¹nâu³ai²na²

yen³kxa² wi¹kxa² ū³hū¹nē³na²hē³la². Oh³xan¹te²a²
yen³kxa² ū³hū¹nē³na²hē³la².

4 Kxā³nhxī¹nu¹ta²kxai³ a²wi¹lhī¹nu¹ta²kxai³
txa²wā¹ha³lo²a² yū²nxa³hī¹nu¹ta²kxai³lu¹
Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su² Kris²tu³jah¹la²
ā³nū²nxi²sxā³ yxau³ya³nhē³ja³kxa³nū³su²
ā²la² ī²sxā³ ā³yū³so¹nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Wi¹lhin¹sxā³ kāi³si¹nhē³lha²kxai³ ko³nxe³ju³ta²
yū³ye²ki³sxa³ha²kxai³ nxē³si¹ki³jau³nū³su² ī²sxā³
ā³yū³so¹nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A³lxi²nē³lha²kxai³
nxē² kāi³ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

5 A³lxi²nē³lha²kxai³ kxā³nāu³u¹tai²na²
Txa²wā¹sū³na²:

— ī²sxā³ ā³yū³so¹na¹tū¹xā¹. Nxe³jau³su²
wā²nxū¹hain³nha²ta¹hxai²hē¹la².

— Ā³yū³so¹ai¹na¹tū¹xā¹. Ai¹na¹kxai²nān²tu³
txa²wē³ha³lxi³lo³tai¹na¹tū¹xā¹. Je³su² Kris²tu³jah¹la²
yxō²ī²ai¹nha²kxai³ nxē³te²nū³su² nxai¹na¹tū¹xā¹.
Ju¹tai²na² nū¹lxi³sxā³ a²ten³jau³su² ha²kxai³lā¹.
Nxē³ta¹hxai²hē¹la².

6 Txa²wā¹sū³na² Ta²hai²na² Kris²tu³jah¹lai²na²
a³lxi²khai¹nxe³jah¹lai²na² nxe³te²na²
wā²nxū¹h¹lxi³sxā³ a²sa³wi³ha³lxi³su²
ti³hi¹tē³na²hē³la². Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³nu²su²
te²kxai³lu² thāi³ti³la² a³lxi²nē³jau³su² ī²nē³lha²kxai³
wi¹lhin¹sxā³ ī²nē³lha²kxai³ nxe³nē³na²hē³la².
Nxe³nē³ju³tai²li² ī³sa²nēn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².

7 Jā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nē³lha²kxai³
ā³wa²sut1sxā³ yxau³ki³tā³la². Txa²wā¹ko³nxe³ti³
kāi³ki³ju³ta² ne³wā²na³ū¹nhē³na³la². Kāin²
thāi³ti³la² a³lxi²nē³ju³ta² kāin²khai¹nxe³ha²kxai³
nxē²kāi³sa²tē³ū¹nhē³na³la².

8 Kwa²hāi¹nxe² wā²nxū¹h¹lxi³sxā³ kāin²
 thāi³ti³la² a³lxi²nē³lha²kxai³ wi¹lhin¹sxā³
 ī²sa²tē³nē³na³la². Txa²wā¹sū³na² te²nān²tū³
 a²hoh³lxi³su² khai¹nxe³ha²kxai³ a²ē¹nāu³ai²na²
 aīn³nha²sxā³ wain³txi³ a³la³kxi²ha²kxai³,

9 a²ten³khai³ju³ta² kāi³ta¹hxai²hē¹la².
 Kxā³nāu³u¹tai²na² Txa²wā¹sū³na²
 ē¹nān¹jau³kxai³lu¹, e³te³nah¹lxi¹:

— Kris²tu³jah¹la² ī³sa²si¹hā¹a¹tū¹xā¹.
 Na¹kxai²nān²tū³ ya³lu²kxi²nū¹hain¹tū¹xā¹.
 Ya³lu²kxi²nū¹hain¹kxai²nān²tū³ a²ē¹nāu³ai²na²
 sa²hau³ko³tū¹hai¹na¹tū¹xā¹. Nxe³jau³su²
 nūh¹lxi³sxā³ Txa²wā¹sū³na² e³ta¹hxai²hē¹la².
 Nxe³jau³su² ha²kxai³ hī¹nai²na¹ jau³xu¹tai²na²
 kāi³ta³lun²na²hē³la². A²nxe³ju³tai²li² kāi³kxe³su²
 ī³yau¹u¹nhē³na³la².

10 A²nxe³jut3su² kxā³nāu³a¹ ha³lo²a²
 hau³hau³kon³na³na¹ nxe³tāu³a¹ yen³kxai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ a²nū²a²nāu³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 ha³lo²ai²na² a²yxo²ha³kxa¹ oh³xan¹te²a²
 whāi²na¹ yuh³xan¹te²a² whāi²na¹ nxe³sxā³
 Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu² nxe³ju³tai²na²
 whāi²na¹ a²wa³kxēn³ta³tu¹wa².

11 Jā¹nxe³jut3su² a²wi¹lhi¹nu¹tai²na²
 Txa²wā¹sū³nu²kxai³lu² a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Kxā³nāu³a¹ wē³ha³lxi³lo³ta¹tū³kā³txi³nū³a²
 yū³sa³tū¹xā¹, ī²sxā³ ā³yū³so¹ai¹na¹tū³kā³txi³nū³su¹.
 A²nxe³te²nū³su² te²a² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 yxo²ī²ain¹sxā³ ā³nū²nxi²sxā³ yxau³ya³hain¹tū¹xā¹.
 Nxe³ju³tai²na² kxā³nāu³a¹ nxe²kāi³a¹tū¹xā¹.
 Txa²te³na¹jau³sa²na³na¹. Nxe³ta¹hxai²hē¹la².

12 Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² hī¹nai²na²
 Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²sī¹na¹wa². Jā¹nxe³sxā³
 a²nū²a² ā³xa² yxo²ī²ain¹nūn³tu¹wa².
 Jā¹nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la²
 wxi²kin³ti³to³nha²kxai³ sa²nēn¹kxi²a³sah¹lxi³hē¹la².
 Nxe³ju³tai²na² Txa²wā¹sū³nai²na² a²ten³jau³su²
 na³la².

13 Te²yā¹nxūn³sxā³ wxa²nū³kā³txi³ ī³nxai²na²
 yxo²ī²yah³lxi³nū³nī¹nhē³la². Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² ya²la³lyau³xai²na² wi¹jau³xai²na²
 yxo²ī²yah³lxi¹nhī¹na¹ Txa²wā¹sū³na²
 hi²sen³kxai³lu² wxa²wa²su¹tū¹nxa²lxi³na²hē³la².
 Nxe³yah³lxin¹te³na¹ Txa²wā¹sū³na²
 hi²sen³su² A²yāu³ka³jxah¹la² ā³nū²nxi²sxā³
 yxau³ya³nx2ti³jau³su² ū³hū¹nx2ti³na²hē³la².
 ū³hū¹nx2ti³te³nah¹lxi¹:

— Wxāi²na² yxo²ī²yah³lxin¹te² ī³nxai²na²
 txa²sa³wi³ha³lxi³khai³su² we¹ti³hi¹txa²lxa¹tu¹wi¹.
 Kxā¹nxān¹jau³xu¹txain²txi³ e³kxi²na¹hē³li¹. Hī¹na²
 kāi³ūh¹nx2ti³ta³lu²na¹tu¹wi¹.

14 Yan¹nāu³a¹ yen³kxa² wi¹kxa²
 ū³hū¹nx2ta¹ju³ta³nū³a² yū³tu¹wi¹. Nxe³kxe³su²
 wān³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xa² ya²la³lyau³su²
 ye²kxe³su² Txa²yāu³ka³txa² ū³hū¹nx2ta¹hē³li¹.
 Nxe³nx2ta¹ha²kxai³ wxa²wa²su¹khai¹nxe³sxā³
 yxau³yah³lxin¹ju³ta³nū³su² yū³nx2ti³tu¹wi¹.
 Nxe³jau³su² nxe³nx2ti³na²hē³la². A²nxe³jut3su²
 Sū³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ī³kāi²not3sxā³
 ī³sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hē¹la².

Pau²lah³lai²na² a²yxo²wān³txa² *Sū³na²*
ī³ye³kxi²jau³su²

15 Wxa²n³ka³txi³ ī³nxai²na² Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹la²Je³su²jah³la²yxo²ī²yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Yxo²ī²tū³ka³txi³ ī³nxai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 a³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².

16 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 e³kxi²na¹tāu³a² e³kxi²na¹wa². E³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:
 — Txa²sū³nu²yah³lāi³. Tū¹ka³txai²na²
 yxo²ī²nxain¹na³li¹. Nxē³kxe³su²
 ī³sa²nēn¹kxi²nx²sl¹na¹nhai¹. Nxē³ha²kxai³
 tū¹ka³txai²na² ā³nxū²kwa³lxū¹txai¹nhē³li¹.

17 Wxāi²li² Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³kah³lo²si¹lxi¹.
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² A²wī³nu²si¹lxi¹. Wxi²kin³ti³ton³te²a²
 A²si³yxau³jah¹lo²si¹lxi¹. Nxē³si¹ha²kxai³ a²ē¹nāu³a²
 a²hoh³lxi³si²nūh¹txai¹nhē³li¹. Wxa²ha³lo²a²
 ī³yau¹ū¹txai¹nhē³li¹, Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 a³la³kxi²nū¹si¹hain¹jau³su¹.

18 Te²yā¹nxūn³sxā³ ha³lo²a² ī³ha²te¹jut3sū³nxe²
 a²ē¹nāu³ai²na² wi¹la³la³kxi²ti³hit1txai¹nhē³li¹.
 Nxai¹nīn¹kxai²nān²tū³ ī³hi¹txain¹si¹hin¹jau³su²
 ī³kaix1so¹ai¹nīn¹ju³tai²na² wi¹wi¹nxe²
 wah³nxe³nxain¹kxe³nū³su² ā³ne³wxe³ain¹tu¹wi¹
 Yxo²ī²tū³ka³txa² yen³kxai²na² ha³lo²ai²na²
 wi¹ju³ta³nū³a² ū³hū² kāi²no³tai¹nīn¹ju³ta³nū³a²
 ā³ne³wxe³ain¹tai²li¹.

19 Yxo²ī²nxain¹tū³ka³txai²na² nū³kxūn³txi³
 hxi²kan¹txi³lo³tai¹nīn¹kxe³su² ā³ne³wxe³ain¹tu¹wi¹.
 Jā¹nxe³sxā³ nū³kxūn³nīn¹ju³tain²txi³ nū³kxūn³txi³
 hxi²kan¹ti³hi¹tai¹nīn¹tu¹wi¹.

20 Nū³kxūn³nīn¹ju³txai²nān¹te²kxa³yā³lhu²
 Kris²tu³jah¹la² ka³te³su² ī³sa²yxau³si¹hi¹nha²kxai³
 nxe³te²la¹wi¹. A²nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² ka³te³su²
 ī³sa²yxau³si¹hin¹ka³tū³ ha³lo²a² oh³xan¹ko³xai²na²

wxa²wi¹nxa²tāu³a² ūh³wxe³si¹hin¹nū²hē³li¹, ha³lo²a²
yxo²ha³kxa¹ a²wa³kxēn³su² ya³hin¹jau³sa¹.

21 ūh³wxe³si¹hin¹tau³a¹ a²nū²a² a²yxo²ha³kxa¹
ā³sen³sai¹sxā³ nē³ka³ta²si¹hin¹nū²hē³li¹
Oh³nāu³u¹tai²nān¹tū³ka³txa² a²hxi²kan¹ti³nāu³xa²
ā³sen³sai¹ha²kxai³ a²ta³nāu³xa² a²hxi²kan¹ti³nāu³xa²
ā³sen³sai¹ha²kxai³ nū³kxūn³khaix1nxē³te²nāu³xa²
a²hxi²kan¹ti³nāu³xa² ā³sen³sai¹ha²kxai³
sa²ki³la³xi²te²nāu³xa² ā³sen³sai¹ha²kxai³
nxē³si¹hin¹nū²hē³li¹. Jā¹nxē³sxā³
hī¹nān¹tū³ka³txai²na² nū³kxūn³te²nāu³xa²
ā³sen³sai¹ha²kxai³ yan¹nāu³ān¹tū³ka³txi³nū³a²
nū³kxūn³te²nāu³nū³a² ā³sen³sai¹ha²kxai³ nxē²
Kris²tu³jah¹lai²na² nxē³si¹hin¹nū²hē³li¹.

22 Te²yā¹nxē³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na²
a²yu³hē³nāu³a² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ūh³wxe³yen¹nū²hē³li¹. A²wa³kxēn³ta³ti³hi¹tin¹nū²hē³li¹.
Nxē³ha²kxai³ yxo²ī²tū³ka³txi³nāu³xai²na²
a²yxo²ha³kxa¹ A²hxi²kan¹txa² Si³yxau³kah³lo²su²
ti³hi¹tin¹nū²hē³li¹.

23 Txa²wā¹ne³ka³nāu³ai²na² sa²kxai³lu²
txa²wā¹nū²ai²na² whāi²na¹ wi¹lhau³ko³te²ju²hē³li¹.
Nxē³kxa² yā¹nxē³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² yxo²ī²nha¹tū³ka³txi³nāu¹xai²na²
wi¹lhau³ko³jah¹lai²la¹wi¹. Nxē³kxe³su² ha²kxai³
Kris²tu³jah¹lo²kxai³lu² yxo²ī²tū³ka³txai²li²
wi¹lhau³ko³tū¹nha³li¹. Nxē³ha²kxai³la¹
Kris²tu³jah¹la² yā¹nxē³sxā³ yxo²ī²tū³ka³txi³ki³nāu¹xai²na²
sxi²je³na² ī²li³je³na² yxau²ho³hain¹kxan²ti³
wi²lhau³ko³tū¹hain¹nūn³sī¹na¹wi¹,
Kris²tu³jah¹lo²kxai³ Txa²wā¹hau³ko³jah¹lo²su²
ha²kxai³lu¹. Nxē³jau³xai²na² Txa²wā¹sū³na²
e³kxi²na¹tāu³a¹ nxē²e³kxi²to³nha¹wa².

2

Ya³lu²sxā³
 ka³te³ti³hi¹tē³jau³su²
 1 A²kxā³nxai³tā² Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² sa²yxo²ā³yah³lxi¹nha²kxai³
 ko³nxe³ju³ta² kāi³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe²
 yxau²xai³yah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Txa²wā¹sū³na² ten³yah²lxa³nha²kxai³
 ya³lu²te²hū³nxe² Txa²wā¹sū³na²
 yxau²xai³ye²yah³lxi³to³hin¹ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 2 Nxē³yah³lxi¹nhī¹nai³tā² yuh³xai²nān¹tīh³na²
 ko³nxe³tīh³nai²na² ā³si³tē³la³kxi²yah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Ko³nxe³khai¹nxe³jah¹lai²na² oh³sī³nān¹te²a²
 hxi²kan¹jah¹lai²na² wān³txa² sa²yxo²we¹jah³lxi³hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Sa³ta³na²jah¹lo²khai³xai²la¹wa². A²ta³a²
 wān³txai²la¹wa². A²nxe³te²kxai³lu² Sū³na² wān³txa²
 sa²yxo²ā³tū³ka³txai²na² wa³ka³ti³lo³tain¹te²ju²hē³la².
 3 Nxa²ha¹te¹ tū¹ka³txai² yā¹nxe²
 kāi³nūn³ki³tai¹ti²tu³wa². Tū¹ka³txai²
 yā¹nxe³sxā³ txa²wā¹sī³na² a²ten³ju³ta² ko³nxe³ti³
 kāi³ki³tai¹ti²tu³wa². Kwa² kuh³lxa³thin¹sxā³
 ain³nha²ki³jau³xa² we¹ki³tai¹ti²tu³wa². Nxē³sxā³
 tū¹ka³txai² yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² ko³nxe³ti³
 fī³yī¹li²nē³ju³ta³lot3sxā³ yxau²xai³ki³te²ju²hē³la².
 4 Nxē³yān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su²
 a³lxi²khaix1nxe³nē³lha²kxai³ wi¹lhin¹sxā³ thāi³ti³la²
 sa²hau³ko³tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²
 5 Nxē³sxā³ txa²wā¹ko³nxe³ti³ kāi³ki³kxe³su²
 yxau²xai³ki³tāu³ai³tā² Txa²wā¹sū³na² te²hi²sen³su²
 a³lxi²nē³lha²kxai³ txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
 sa²hau³ko³tū¹nhē³na²hē³la². Kris²tu³jah¹la²
 a³nū²nxi²sxā³ yxau³ya³nhē³lha²kxai³ ka³te³su²

ti³hi¹tẽ³na²hẽ³la². Txa²wã¹sũ³nãn²tu³ kãin²
thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³lha²kxai³ ka³te³n³su²
ti³hi¹tẽ³na²hẽ³la².

6 Je³su² Kris²tu³jah¹la² ã³nã²nxi²sxã³
yxau³ya³nhẽ³lhxã³ yxau³ki³sí¹nãn¹te²tu³
oh³nãu³u¹tai²nãn¹ko³xai²na² yxau³ya³nhẽ³lhi¹jau³nã³su²
ř³hxi²ka¹tẽ³na²hẽ³la².

7 Txa²wã¹sũ³nu²kxai³lu² a³lxi²nẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³nẽ³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ã³nã²nxi²sxã³ yxau³ya³nhẽ³te²ju²hẽ³la².
Nxe³nẽ³lha²kxai³ nxe³hi¹nãn¹te²tu³
Txa²wã¹sũ³na² kãin² thãi³ti³la² a³lxi²nẽ³ju³ta²
kãin²khaix1nx³ju³tan²tu³ a²nã²a² yxo²ha³kxa¹
hxi²kan¹ti³ ſ²si¹nhẽ³tu¹wa².

8 Txa²wã¹sũ³nai²na² wã²nx³h¹
a³lxi¹nx²ti³na³la². A³lxi¹nx²ti³ha²kxai³
Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nã¹nx²ti³ai¹ti²tu³wa²,
txa²wã¹ko³nxe³ti³ kãi³ki³kxa² wah³xa²
ã³wa²su¹tã¹nhẽ³si¹jau³sa³. Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
yxo²ř²yah³lxi¹nha²kxai³ wxa²ě¹na²
ã³wa²su¹tã¹nx²ti³ai¹ti²tu³wa². Hxi²kan¹txi³
wã²nx³h¹lxi³wxa²ě¹na² ã³wa²su¹jah¹lxi³hi³nx²nxa³lxa².
Txa²wã¹sũ³na²so¹lxi³ě¹na² ã³wa²su¹tã¹nhẽ³jah¹lai²la¹wa².

9 Jã¹nxe³sxã³ wi¹kãi³yah³lxin¹kxan²ti³ hxi²kan¹txi³
ě¹na² sa²wa²su¹tã¹yah¹lxi³hi³nx²nxa³lxa²,
yxo²kãin²e³yah³lxin¹kxa²yq³txi³sa³.

10 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su² tah²lxi³
sa²we¹tẽ³jah¹lai²la¹wa². Yen³kxa²
wi¹kxa² so¹lxi³ kãi³si¹nhẽ³jau³su² Je³su²
Kris²tu³jah¹la² ã³nã²nxi²sxã³ yxau³ya³nhẽ³lhxã³
yxau²sa²tẽ³ki³tã³la². Nxe³ju³ta²
kxã³nxu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na² a²ě¹nãn¹jau³la³

nxe²e³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Kris²tu³jah¹la² ã³nã²nxí²sxã³yxau³ya³nhẽ³jut3su²

11 Nxa²ha¹te¹ ï³ne³kxe³kxi²sxã³
sa²wa²lho¹xi²nha¹jah³lxí³hẽ¹la². Ju³te²a²
nã³kã³txi³syah¹lxá³lxa². Yxah²lxá³nha²kxai³
txai²na¹xai²na² Ju³te²a² nã³kã³txi³na¹xai²nã²tú³
a²nã²a² hxi²ki³la³ ù³sa³si³tú³ko¹kxã¹tú³kã³txi³su²
Txa²wã¹sã³na² ï²sxã³ ï³so¹kxi²sa²sñ¹tú³kã³txi³su²
nxe³te²su² sñ¹na¹wa². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
Sã³na² sa³wi³ha³lxí³sa²ye²ki³ju³ta² a²nã²a²
a²xyo²ha³kxa¹ a³la³kxain¹te²ju²hẽ³la².
Jã¹nxe³kxan²ta¹ wxãi²nãu³ ï³nxai²nã²tú³
Ju³te²a² nã³kã³txi³sxa³te²nãu³ ï³nxai²nã²tú³
ù³sa³si³tú³ko¹kxã¹nha²tú³kã³txi³sxah¹lxá³lxa².

12 Nxe³yah²lxá³nhẽ¹nai³tã² Kris²tu³jah¹la²
ã³nã²kxi²sxã³yxau³yah³lxí³te²sxan³yu²hẽ³la². I³sa³e²
nã³kã³txi³su² yah³lxí³te²sxan³yu²hẽ³la². ã³waix3sxã³
yxau³si¹nxa²lxain¹te²ju²hẽ³la². Kxã³nhxí¹nu¹tai²na²
Txa²wã¹sã³na² wã³txi³kxai³lu¹, I³sa³e² nã³kã³txa²
ain³kxi²ti³an¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²sa³wi³ha³lxí³nãu³su² yah³lxí¹lxí¹.
Wi¹lhau³ko³tú¹nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³jau³xu¹tai²na²
kxã³nxai³tã² yû³yah³lxí³te²sxan³yu²hẽ³la².
Txa²wã¹sã³na² yen³nãu³a² yxau³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nã³a²
wahx3yah³lxí³te²sxan³yu²hẽ³la².
Yuh³xai²nã¹ko³nãu³a² yxau²xai³yah³lxin¹tãu³a²
Txa²wã¹sã³na² ã³ten³yah³lxin¹ju³ta²
yû³yah³lxí³te²sxan³yu²hẽ³la². U²lxí³ ã³si³tú³lxí²sxã³
yxau³si¹nxa²lxain¹te²ju²hẽ³la². Nxe³yah³lxin¹jut3su²
nxe²kã³yah³lxí³ta¹hxai¹nhẽ¹la².

13 Nxe³yān¹ta¹ hī¹na² sa²kxai³lu² wxāi²nāu³
 ī³nxai²na² ā³waix³sxā³ yxau³yah³lxin¹te² ī³nxai²na²
 hī¹na² jā¹nxe³sxā³ ā³si³tu³lxi²sxā³ yxau³yah²lxa³lxa².
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² ā³nū²nx²sxā³
 yxau³ya³nx²ti³na³la². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ya³lu²kxi²nūh¹nx²ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 A²ti³ha²yau³khai³xa² ha³li³hxan³nū¹nx²ti³sxā³
 ya³lu²kxi²nūh¹nx²ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nūh¹nx²ti³ha²kxai³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ā³wa²su¹tū¹nx²ti³na²hē³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 ā³ti³sih¹nx²ti³na²hē³la².

14 Je³su² Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu²
 hāu²no³tū¹nhē³jah¹lo²su² na³la². Nxe³sxā³
 Ju³te²a² nū³kā³txi³su² sa²so¹ha²kxai³ Ju³te²a²
 nū³kā³txi³sxa³te²nāu³xa² sa²so¹ha²kxai³
 tū¹kā³txai²na² yxo²ha³kxa¹ nū³kā³txi³
 ka³na³ka³na³ti³hi¹te³na²hē³la². Ko¹kōn¹su²
 ki³sxai²ju³tai³tā² ā³na¹ti³hi¹te³nha²kxai³ nxe³sxā³
 ā³nū²kxi²si¹nhē³na²hē³la².

15 Nxe³ha²kxai³lu¹ Ju³te²a² nū³kā³txai²na²
 ū³wha²li¹txā³nxu¹txai²na² wān³txai²li²
 ā³na¹ha²kxai³ kwa³na³jau³xu¹tai²na² wān³txai²li²
 ā³na¹ha²kxai³ wān³txai³tā² hxi²kan¹txi³
 sa²yxo²we¹jah²lxan³jau³xai²na² ā³na¹ha²kxai³
 nxe³jah¹lo²su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³hī¹nān¹te²tū³ a²nū²ai²na² Ju³te²a² nū³kā²txi³su²
 te²na² nxe³tā³nxa² Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²la³
 ta³nxa² ī²li³te²na¹ ā³nū²kxi²si¹hai¹nha²kxai³ a²nū²a²
 tah²lxi³ we¹tha²kxai³ hāu²no³nyhain¹na²hē³la².

16 Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 hxi²kī¹la³kxi²sxā³ ya²lu²kxi²nū¹nhē³lha²kxai³
 ān³ta³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta² ā³na¹hxa³txā²hē³la².

Hxi²k̄i¹la³kxi²sxā³ ya³lu²kxi²nū¹nhē³lha²kxai³
 Ju³te²a² nū³kā³txi³su² te²na² Ju³te²a²
 nū³kā³txi³sxa³te²su² te²na² ā³nū²kxi²sxā³ nū³kā³txi³
 ka³na³ka³na³tū³ka³txi³su² ti³hi¹tain¹na²hē³la².
 Nxe³ti³hi¹tai¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³a¹ a²ē¹nān¹jau³su² e³te³nah¹lx¹:
 — Tū¹kā³txai²na² ī³wi¹lhit1sa²sxā³

ā³ya³lxi²xi²ti³hi¹tai¹na¹tū¹xā¹. Nxe³ta¹hxai²hē¹la².

17 Jā¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 Sū³na² wān³txa² hāu²no³tū¹nhē³jau³su²
 wi¹jau³su² ī³hen³txi³te²lhxā³ wxā³ta¹hxai²hē¹la².
 Wxā³i²nāu³ ī³nxai²na² Sū³nai²li²
 ul²yxau²xai³lyah³lxin¹te²nāu³ ī³nxāin²txi³
 ī³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³ Ju³te²a² nū³kā³txi³su²
 Sū³nai²li² ul²yxau²xai²nxa³te²nāu³āin²txi³
 ī³hen³txai¹nha²kxai³ nxe³nx2ti³na²hē³la².

18 Jā¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²sxā³
 yxau³k̄i³tā³la². Nxe³k̄i³sa²kxai³ Ju³te²a²
 nū³kā³txain²txi³ Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²ain²txi³
 nxe³tū³kā³txi³k̄i³nāu¹xain²txi³ Txa²wā¹sū³na²
 Yāu³ka³jah¹la² ī³hxi²ka¹ti³hi¹tē³na³la².
 Nxe³nē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³a² hxi²kan¹txi³ ī³ye³kxi²hī³k̄i³tā³la².

19 Nxe³ha²kxai³ nxe³hī¹nān¹te²tu³
 wxa²nū³kā³txi³ ī³nxai²na² Ju³te²a²
 nū³kā³txi³sxa³te²su² yah³lxin¹kxan²ti³
 ā³lx¹ti²tū³kā³txi³su² yah²lxa³nha²kxai³
 kwa²ha³la³ka³lxa³lon³yah³lxa³nha²kxai³
 yah³lx¹hi³nx2nxa³lxa². Yxān¹ta¹ ha³lo²a²
 yxau²xai³te²nāu³su² nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³ Sū³na²
 sa³wi³ha³lxi³lon³yah³lxi¹lxa², yxo²ī²tū³kā³txi³su²
 yah³lx¹nha²kxai³la².

20 Sxi²ha² kāin²thī³na² txon³jut3sū³ju³tai²la¹wa².
 Sxi²ha² əu³txi³ txah³lxa³kxa² sa²ta³te²na²
 sa²kxai³lu² ī³kaix1so¹tū³kā³txi³su² te²na²
 Sū³na² wān³txa² hen³txi³tū³kā³txi³su²
 te²na² nxe³te²nāu³xai²na² tah³lxa³kxan²tu³
 sa²ta³ki³te²hū³hain¹na³la². Te²yā¹nxe³ju³ta²
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² txah³lxa³kxa²
 hxi²kan¹khai¹nxe³ka³thū³jah¹lai²la¹wa².

21-22 Nxe³ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lo²su²
 te²hi²sen³kxai³lu² a²nū²a² yxo²ī²tū³kā³txai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ yxo²ī² kāi²non³si¹hai¹nha²kxai³
 wi¹la³la³kxi² kāi²non³si¹hai¹nha²kxai³
 nxe²sa²tē³ū¹hain¹na³la². Te²yā¹nxū³sxā³
 wxa²nū³kā³txi³ ī³nxai²na² sa²kxai³lu²
 Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²yah³lxi¹nha²kxai³ Sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² ā³nxū²kwāi³wih¹nx2ti³sxā³
 yxau²sa²tē³nūh¹nx2ti³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 nū³ka³txi³ ka³na³ka³na³tāu³lot3si¹nhē³na³la².
 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² sxi²ha²
 ka³na³ka³na³thī³nhū³ki³tā³la², Sū³na² Yāu³ka³txa²
 ā³nxū²kwāi³yxau³nē³nha²kxai³la².

3

Pau²lah³la² Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²nāu³xa²
 wa³ka³li³yu³ta³lot3jau³su²

1 Jā¹nxe³jut3su² txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²li²
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 sa²yxo²we¹te²sa¹ti²tu³wa². Te²sa¹ha²kxai³
 wxāi²nān²ta³ Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²
 ī³nxān²tu³ wān³txain²txi³ ī³yau¹ū³nx2ti³te³lhxā³
 o²la³kxi²ye¹nx2ta¹wa². Nxe²o²la³kxi²na¹ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 sxi²ha² kan²thī³na² ū³tī¹kxi²sain¹na²hē³la².

2 Jā¹nxa¹ju³ta² Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 Sū³na² kāin² thāi³ti³la² a³lxī¹nx²ti³jau³xa²
 wān³txai²na² ī³yau¹ū¹sih¹nx²ta¹jau³su²
 a²wa³ka³li³yu³ta³lot3sa³na²hē³la². A²nxe³jut3su²
 ne³kat1jah³lxin¹ta²lu¹wa².

3-6 Nxē³sxā³ kxā³nāu³u¹tai²na²
 Txa²wā¹sū³nu²kxai³lu² e³kxi²ta¹hxai²hē¹la².
 E³kxi²te³nah¹lxī¹:

— Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²na² ī²li³te²na²
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²ain¹kxai²nān²tu³
 Ju³te²a² nū³kā³txa² yā¹nxe³sxā³ Sū³na² yen³kxa²
 wi¹kxa² ū³hū¹ai¹nha²kxai³ Kris²tu³jah¹la²
 sī³na² a²nū²nāu³khai³xa² a²ha³tih³nāu³a²
 yā¹nxe³te²lon³txai¹nha²kxai³ Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²we¹nha²sxā³ ī³ye³kxi²jau³xai³tā²
 we¹ta³lu²nain¹nū³nha²kxai³ nxē³nū¹hain¹tu¹wi¹.
 Nxē³ta¹hxai²hē¹la². Jā¹nxe³sxā³ wān³txa²
 hāi³jau³xu¹tai²na² hī¹nai²na¹ so¹lxī³
 ī³yau¹ū³sa³na²hē³la². A²nxe³jau³xai²na² kxā³nxa²
 ū³wha²li¹la³kxi¹nx²ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxē³txā³nxai³tā²
 ā³nī²xi²sxā³ ī³sa²wa²lho¹xi²yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wān³txa² e³kxi¹nx²ta¹jau³xai²na²
 ā³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wa². Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² hāi³jau³xu¹tai²na² wān³txain²txi³
 kwēn¹ta² ī³yau¹ū³sa²jau³xai²na² wān³txain²txi³
 nxē³jau³xai²na² ā³ne³wxe³yah³lxin¹tu¹wa².
 Jā¹nxe³ju³ta² wān³txai²na² kxā³nhxī¹nu¹tai²nān²tu³
 ā²la² ā³no¹sa²tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Txa²wā¹yah³la²nāu³xu¹tai²na² a²nū²a²nāu³xu¹tai²na²
 hai³txi³ ā³ne³wxe³ain¹ta¹hxai²nxa³hē¹la².
 Nxē³yān¹ta¹ hī¹nai²na² so¹lxī³ Sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² hi²sen³su² ī³kaix1so¹tū³kā³txi³su²

wi¹lhin¹te²su² te²nāu³xa² Sū³na²
 wān³txa² ī³hen³txi³tū³kā³txi³su² te²nāu³xa²
 nxe³ya³sxā³ Sū³na² Yāu³ka³jxah¹lo²kxai³lu²
 ī³yau¹ū³yhah³lxi³ta¹hxai²hē¹la².

⁷ Te²yā¹nxūn³sxā³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 kāin² thāi³ti³la² a³lxi²sain¹na²hē³la².
 Nxē³sai¹nha²kxai³ wā³nxīn¹khaix1nxē³sxā³
 wā²nxūh¹lxi³ wi¹lhin¹te²lot3sain¹na²hē³la².
 Nxē³sain¹te³nah¹lxi¹:

— ī³hxi²ka¹txa²ha¹tu¹wi¹. A²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 u²lxi³ yxau³ain¹te²nāu³xa² Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 ī³yau¹ū¹si¹hai¹nhīn¹jau³su² ī³hxi²ka¹txa²ha¹tu¹wi¹.
 Nxē³sain¹na²hē³la².

⁸ Kāin²te²txā³wa². Yxo²ī²tū³kā³txai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ ā³sen³sai¹sain¹na³la².
 Nxē³sain¹kxan²ti³ Txa²wā¹sū³nai²li²
 ū³sa²si¹hā³sain¹na²hē³la². ū³sa²si¹hā³sain¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lāi³. Ju³te²a² nū³kā³txi³sxa³te²nāu³xa²
 ū³sa²si¹hā³nxa²ha¹tu¹wi¹. Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa²wxa²ē¹nāu³ai²na²sa²hau³ko³tūh¹nx2ti³jau³xa²
 wān³txai²li²hxi²kan¹txi³a³la³kxi²ta³lu²nhxa³jah³lxan³jau³xai²na²
 wān³txai²li² ū³hū¹nxa²sxā³ ū³sa²si¹hā³nxa²ha¹tu¹wi¹.
 Nxē³sain¹kxe³sa¹wa².

⁹ A²nxe³jau¹xai²na² yen³kxu¹tai²na² whāi²na¹
 Txa²wā¹sū³na² sa²we¹jah¹la² hi²sen³su²
 wān³txu¹tai²na² ā³sa²hā³kxi²xai³ta¹hxai²hē¹la².
 A²nxe³jau³jau¹xai²na² ū³hū¹sa²sxā³ a²nū²a²
 a²yxo²ha³kxa¹ ī³yau¹ū³si¹hai¹na¹jau³su²
 ū³la³kxi²si¹hai¹na¹jau³su² ī³hxi²kat1sa²sxā³
 ū³sa²si¹hā³sa³na²hē³la².

¹⁰ Nxe³sa²te³na¹ oh³xan¹te²a² hxi²kan¹ti³
 nū³kā³txi³su² te²na² oh³xan¹te²a²
 nū³kxūn³ta³ nū³kā³txi³su² te²na² ain¹sxā³

Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² txa²wā¹ē¹na²
 sa²hau³ko³tū¹hain¹ju³ta² ū³hū¹hain¹ju³ta³nū³a²
 wā²nā³ū¹hain¹tu¹wa². Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 yxo²ī²sxā³ yxau²xai³tū³kā³txai²na² hxi²ka²
 wā²nā³ū¹hain¹tu¹wa².

11 Kxā³nā³ū¹tai²na² txa²wā¹ha³lo²a²
 yū²nxa³hī¹nu¹tai²na² Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³jah¹la² a²wē³ha³lxi³nāu³nxū³a²
 wā²nxū¹hāin³nha²ta¹hxai²hē¹la².
 Txa²wā¹ha³lo²an¹ta² nū³kā³txi³nū³a¹
 ī²li³te²nū³a¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 Txa²wā¹hxī²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lan²tu³
 yxo²ī²ain¹ju³ta³nū³a² ten³ta¹hxai²hē¹la².
 A²nxe³ju³kxai³lu² yxo²ī²ain¹ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 a²wē³ha³lxi³khai³lo³tain¹ta¹hxai²hē¹la². Nxe³jau³xa²
 whāi²na¹ Txa²wā¹sū³na² a²ē¹nān¹jau³su²
 ta¹hxai²hē¹la².

12 Nxe³sxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ā³nū²nxi²sxā³ yxau³ya³nhē³ju³ta²
 yxau³kī³sa²kxai³ yxo²ī²kī³sa²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 yuh³lxi³kī³sxa³kxe³su² ā³yxo²ō³tū¹kī³sa²kxai³
 yxo²ī²sxā³ ā³tī³kī³sa²kxai³ nxe³kī³tā³la².

13 Jā¹nxe³na¹jut3su² khāuh³lxa³txi³sa²ju³ta²
 hxi²waun³jah³lxi³txa³hē¹la². Nxū²kwāi³lxū¹txi³
 yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Khāuh³lxa³txi³ye²sa²ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 wi¹kō³nh²yah³lxin¹tu¹wa².

Kris²tu³jah¹la² a³lxi²nē³jau³su²

14 Jā¹nxa¹jut3su² Txa²wā¹sū³nu²kxai³lu²
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² A²wī³nu²su² ha²kxai³

nxe³te²yen³nāu³a²
sa²nēn¹kxi²na¹wa².

15 A²nxe³jah¹lai²na²
sa²kxai³lu² oh³xan¹ko³nāu³a¹
a²yxo²ha³kxa¹
a²yut3sain¹tāu³a¹ a²yxo²ha³kxa¹ i³yī¹li²ju³ta³lot3txi²
ai³ain¹ta¹hxai²hē¹la².

16 Jā¹nxe³na¹jut3su²
e³kxi²to³ha¹tāu³a² e³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Sū³na² nxe³txi¹. Wxi²kin³ti³to³nīn¹ju³ta²
kāin²khai¹nhxi¹lxi¹. Wā³nxī¹khai¹nhxi¹lxi¹
Nxī¹nha²kxai³ yuh³xan¹tū³kā³txa² Ju³te²a²
nū³kā³txi³sxa³te²nāu³xa² yxo²i²nxain¹te²nāu³xa²
nū³kxūn³ti³hi¹txai¹nhē³li¹. Wxa²yāu³ka³jxah³la²
sa²kxai³lu² nxū²kwai³yxau²xai³si¹hain¹to³hī¹nhē³li¹.
Nxī¹nha²kxai³ ā³nxū²kwai³lxū¹txai¹nhē³li¹.

17 Nxai¹nīn¹kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹la²
yxo²i²ai¹nha²kxai³ hi³sa³ka³txa² nxē²kxa²
yā¹te²hū³nxain¹tu¹wi¹. Hi³sa³ka³txa²
a²nxe²kxa² āu³txi³ ai³kxai²nān²tu³ wa³su³txi³
it3sa²nāu²ā³te²sxa³yu²hē³li¹. Nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³
wxa²wān³txa² kan²txi³ yxo²i²nxain¹kxai²nān²tu³
ān³ta³kxai¹nīn¹ju³ta³nū³a² yū³ai¹nxa³lho³li¹.
Te²yā¹nxe³sxā³ sxi²ha² a²si³tah³nāu³a²
āu³txi³ txah³lxa³kxa² ūh³wxe³ain¹kxai²nān²tu³
sxi²ha²kxai³lu² wa³su³txi³ a³hi²sxā³
ā³kho³te²sxa³yu²hē³li¹. Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe²
wxa²wān³txa² yxo²i²nxain¹kxai²nān²tu³
sa²yxo²ā³nxai¹nxa³lho³li¹. A²nxe³ju³tai²na²
a³lxi²xai³ti³hit1si¹ja³kxa³nxai¹nī¹nha²kxai³
nxe³ti³hit1sa²tē³ai¹nīn¹tu¹wi¹. Nxe³kxai²nān²tu³
Kris²tu³jah¹la² a³lxin²tain¹kxe³su²

18 $\tilde{a}^3ne^3wx^3ain^1tu^1wi^1.$
 $Kris^2tu^3jah^1la^2$ $a^3lxi^2n\tilde{e}^3kxa^2$
 $Si^3yxau^3jah^1lai^2la^1wi^1.$ $Nxe^3ju^3tai^2li^2$
 19 $\tilde{a}^3ne^3wx^3si^1txai^1nh\tilde{e}^3li^1.$
 $Kris^2tu^3jah^1lai^2na^2$ $a^3lxin^2tain^1kxe^3su^2$
 $hx^2kan^1txi^3$ $w\tilde{a}^2nx\tilde{u}h^1$ $\tilde{a}^3ne^3wx^3s\tilde{i}n^1te^2tx\tilde{a}^3wi^1.$
 $H\tilde{a}^1sx\tilde{a}^3$ $a^2\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3a^2$ $\tilde{a}u^3txi^3$ $e^3kxi^2nha^2ti^3hi^1txai^1nh\tilde{e}^3li^1.$
 $Nxai^1n\tilde{i}n^1ju^3tan^1te^2kxa^3y\tilde{a}^3lhu^2$ $\tilde{a}^3n\tilde{u}^2kxi^2sx\tilde{a}^3$
 $yxau^2xai^3lhi^1hai^1n\tilde{i}n^1tu^1wi^1.$ $Nxe^3kxa^2yu^3su^2$
 $a^2\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3ai^2na^2$ $a^3la^3kxi^2sa^2sai^1si^1hai^1n\tilde{i}n^1tu^1wi^1.$
 $Nxe^3na^1jau^3su^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $nxe^3to^3ha^1wa^2.$

20 $J\tilde{a}^1nxe^3jut3su^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$
 $hx^2kan^1khaix1jah^1lai^2la^1wa^2.$ $\tilde{A}^3sen^3sai^1n\tilde{e}^3jah^1lai^2la^1wa^2.$
 $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $\tilde{i}^3ye^3kxi^2ki^3kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$
 $wa^3to^2hi^2sx\tilde{a}^3$ $\tilde{i}^3we^1t\tilde{u}^1nh\tilde{e}^3tu^1wa^2.$
 $Txa^2w\tilde{a}^1\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3ai^2na^2$ $\tilde{a}u^3t\tilde{a}u^3ai^2na^2$ so^1lxi^3
 $e^3kxi^2nha^2sx\tilde{a}^3$ $nxe^3ki^3kxan^2ti^3$ $wa^3to^2hi^2sx\tilde{a}^3$
 $ain^3kxi^2n\tilde{u}^1nh\tilde{e}^3tu^1wa^2.$ $A^2nx\tilde{u}^2kw\tilde{a}^3lx\tilde{u}^1sx\tilde{a}^3$
 $hx^2kat1sa^2t\tilde{e}^3n\tilde{u}^1nh\tilde{e}^3ju^3tan^1te^2kxa^3y\tilde{a}^3lhu^2$
 $nxe^2k\tilde{a}^1\tilde{e}^1nh\tilde{e}^3tu^1wa^2.$

21 $J\tilde{a}^1nxe^3jut3su^2$ Je^3su^2 $Kris^2tu^3jah^1la^2kxai^3lu^2$
 $ko^3nxe^3ti^3k\tilde{a}^1ki^3kxa^2wah^3xa^2\tilde{i}^3hau^3ko^3t\tilde{u}^1nh\tilde{e}^3jah^1lai^2la^1wa^2.$
 $Je^3su^2jah^3lai^2na^2$ $w\tilde{a}n^3txai^2li^2$ $yxo^2i^2sx\tilde{a}^3$
 $yxau^2xai^3t\tilde{u}^3ka^3txi^3ki^3n\tilde{a}u^1xai^2na^2$ $a^2yxo^2ha^3kxa^1$
 $txa^2w\tilde{a}^1\tilde{e}^1na^2$ $\tilde{i}^3hau^3ko^3t\tilde{u}^1nh\tilde{e}^3jah^1lai^2la^1wa^2.$
 $Nxe^3n\tilde{e}^3ju^3tan^1te^2kxa^3y\tilde{a}^3lhu^2$ $Je^3su^2jah^3lai^2li^2$
 $\tilde{i}^3sa^2n\tilde{e}n^1kxi^2a^3sah^1lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$ $\tilde{i}^3sa^2n\tilde{e}n^1kxi^2$
 $\tilde{i}^3sa^2wa^2to^1ja^3sah^1lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$

4

$Je^3su^2jah^3la^2$ $yxo^2i^2t\tilde{u}^3ka^3txai^2na^2$
 $a^2n\tilde{u}^2ka^3na^3ka^3na^3te^2lot3jau^3su^2.$

1 Nx²ha¹te¹ txai²na² sa²kxai³lu²
 Tx²wā¹hxi²kan¹jah¹lai²na² wān³txa²
 sa²yxo²wet1sxā³ yxau³na¹ha²kxai³
 ū³ti¹kxi²sain¹tai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lo²su²
 na¹wa². Nx³na¹ha²kxai³ txa²wān³txa²
 e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na² wān³txa²li²
 ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². Yxo²thāi³ti³la²
 e³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wā¹sū³nu²su²
 te²hi²sen³kxai³lu² a²ten³jau³khai³xa²
 wain³txi³ kāi³sxā³ yxau²xai³si¹nx2ti³jau³su²
 ū³kaix1so¹nx2ti³tah¹ti²ai¹ti²tu³wa².

2 Nx³ha²kxai³ a²nū²a² ū³xa² ū³kāin²te²lon³si¹sxā³
 yxau³ya³nyhu¹i² ū³kwa³ya²nyhu¹xa³i²
 ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau³ya³nyhu¹i²
 nxe³jah³lxi³hē¹la². A²nū²a² ū³xa² ko³nxe³ti³
 kāi³ū¹sa²na³na¹ nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wxāi¹ta²
 ū³kwāi²kxi²nyhu¹ah³lxan³kxe³su² hāi¹nxa² a²kit3su²
 a³lxi²waun¹nyha¹jah³lxi³hē¹la².

3 Nx³sxā³ Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la²
 ū³nū²kxi²sxā³ yxau²xai³la³nha¹ju³ah³lxi³hē¹la².
 Ju¹tai²na² Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la²kxai³lu²
 ū³hxi²ka¹txa²lxi³ha²kxai³ hāu²non³sxā³
 yxau²xai³lah³lxin¹tu¹wa².

4 Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe² Je³su²jah³la²
 yxo²ū²tū³ka³txai²na² sa²kxai³lu² a²nū²nāu³khai³xa²
 ka³na³ka³na³tā³la². ū³na² Yāu³ka³jxah¹la²
 nxū²kwāi³yxau³nē³jah¹la² ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa².
 Te²yā¹nxe³sxā³ ha³lo²a² yu³ka³na³ka³na³ju³ta²
 so¹lxi³ wah³nxe³ki³tā³la². Txa²wā¹sū³na²
 ū³kaix1so¹nē³lha²kxai³ yan¹nāu³a¹ ū³nai²li²
 ū³ti³nē³lhxā³ yxau²sa²tē³ju³ta³nū³a²
 wah³nxe³ki³tu¹wa².

5 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
 ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa². Yxo²i²ki³jau³xai²na²
 yau³ka³na³ka³nat3sxā³ yxo²i²ki³tā³la².
 Ī³yau³xa² ū³hū¹kxi²sa²sai¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la²,
 Je³su²jah³la² ka³na³ka³na³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³su²
 ti³hi¹tē³lha²kxai³la². Nxē³jah¹la² so¹lxi³
 yxo²i²ki³tā³la².

6 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tā³a² Txa²wā¹wī³na²
 Si³yxau³jah¹la² ka³na³ka³na³jah¹lai²la¹wa².
 A²nū²a²nāu³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ne³te²ki³nāu¹xai²na²
 ā³si³tē³kxi²nē³jah¹lo²su² ka³na³ka³na³jah¹lo²su²
 na³la². Nxū²kwai³yxau²sa²tē³kxi²nē³jah¹lai²la¹wa².

7 Txa²wā¹sū³na² kāin² thāi³ti³la²
 a³lxi²sa²tē³nē³na³la², Nxē²nē³lha²kxai³
 Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su² hxi²kan¹khai³kxe³su²
 ī³la³kxi²sa²tē³nē³te²ju²hē³la². Ha³na³ka³lxi³nxē²
 ai³sxā³ten³si¹nhē³kxe³su² ī³la³kxi²sa²tē³nē³te²ju²hē³la².

8 Nxē³jut3su² Txa²wā¹sū³na² wha²li¹txā³nxu¹tai²na²
 wān³txu¹tai²na² e³kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la². Je³su²jah³la²
 ī³yau¹ū¹nhē³jau³su² e³kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².
 Nxē³te³nah¹lxi¹:

— A²kō¹kō¹nāu³xa² yxo²ha³kxa¹ a²nū³kxūn³ju³ta²
 sa²so¹kxa²hxa³kain¹sxā³sa²yu³lho¹tain¹ta¹hxai²hē¹li¹.
 Ain¹ka³tu³ Jah¹lai²na² so¹lxi³
 nū³kxūn³txi³ ā³sen³sai¹yain¹ta¹hxai²hē¹li¹.
 Nxē³te²nāu³xa² sa²so¹ā³ain¹sxā³
 ka³la³xi²ta¹hxai²hē¹li¹. Nxē³tāu³a²
 a²nū²a²nāu³xa² ī³hxi²ka¹tain¹ju³ta²
 ī³la³kxi²ti³hi¹tain¹ta¹hxai²hē¹li¹.
 Nxē³ta¹hxai²hē¹la².

9 Jā¹nxe³jau³xu¹tai²na¹:

— Ka³la³xi²ta¹hxai²hē¹li¹. Jau³jau¹xu¹tai²na²sa¹,
 a²si³yxau³tāu³a²sa¹. A²kxā³nxa²
 a³ka³nxi²sā²nxa³ke³la³te²qxai³ hxi²kān¹tj³
 ka³la³xi²hī³nx2nxa³wa². Nxē³sxā³
 yuh³xan¹ko³nāu³a² yuh³nāu³a² a³ka³nxi²sān²ta¹hxai²hē¹la².

10 Te²yā¹nxūn³sxā³ nxē³jah¹lain²txi³
 a³ka³nxi²jah¹lain²txi³ ka³la³xi²jah¹lain²txi³
 ta¹hxai²hē¹la². Ka³la³xi²ka³tu³ oh³xan¹ko³nāu³a²
 oh³xan¹ko³xu¹tai²na² ka³la³xi²ta¹hxai²hē¹la².
 Ka³la³xi²tāu³a² A²yāu³ka³jxah¹lo²khai³xa²
 yxau³sxā³ sa²si¹hā³ka³tu³ nxē³hī¹nān¹te²tu³
 yuh³xan¹ko³nāu³a² whāi²na¹ a²yāu³ka³jxah¹lan²tu³
 yxau²xai³la³kxi²nē³na³la².

11 Jā¹nxe³jut3su² ī³la³ka³ti³lxo³tē³kxe³su²
 nxe³te³nah¹li¹. Txa²wā¹nū³ka³txai²na²
 a²wān³kxi³nū³ka³txi³kī³nāu¹xai²na²
 ī³kaix1so¹tu³ka³txa² ī³la³ka³ti³lxo³tē³lha²kxai³
 a²wān³kxi³nū³ka³txi³kī³nāu¹xai²na² Sū³na²
 wān³txa² ī³ye³ūh¹nyhu¹kī³jau³nū³ai²na²
 ī³la³ka³ti³lxo³tē³lha²kxai³ a²wān³kxi³nū³ka³txi³kī³nāu¹xai²na²
 ha³lo²a² u²lxan¹ko³xai²na² ai³sxā³
 wa³nūn³tū³ka³txa² ī³hen³txi³si¹jau³nū³su²
 ī³la³ka³ti³lxo³tē³lha²kxai³ a²wān³kxi³nū³ka³txi³kī³nāu¹xai²na²
 sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 yxo²ī²tū³ka³txa² ī³hau³ko³ti² ī³ye³kxi²sa²tē³i²
 nxe³si¹jau³nū³su² ī³la³ka³ti³lxo³tē³lha²kxai³
 nxe²xai³nē³te²ju²hē³la².

12 Nxe³ha²kxai³ Je³su²jah³la² yxo²ī²te²nāu³xa²
 a²yxo²ha³kxa¹wain³txi³ yxo²ī²kāi²not3si¹hain¹jau³nū³su²
 ī³hxi²kat1txa²lxī³tu¹wa². Nxē³kxi³nū³su²
 Kris²tu³jah¹la² a²nū²hū³sxā³ yxo²ī²tū³ka³txan²tu³
 nxū²kwāi³lxū¹nū¹hain¹tu¹wa².

13 Nxē³ki³kxai²nān²tū³ yxo²i²yah³lxin¹jau³xain²txi³
yxo²i²a¹jau³xain²txi³ nxe³tu¹wa². Je³su²jah³lo²su²
Txa²wā¹sū³na² A²ki³lha³lhxu² jau³jau¹xai²na²
wi¹la³la³kxi²ki³tu¹wa². Nxe³kxa²yu³su²
hxi²kan¹txi³lon³ki³tu¹wa². Nxe³te²kxa³kxa¹
Kris²tu³jah¹la² yā¹nxe² kāi²non³ki³tu¹wa².

14 Nxē³hi¹nān¹te²tū³ wē³ha³lxa²
yā¹nxe³ki³sxa³lho³la². Te²yā¹nxe² na³vi²o²tē³na²
yā¹nxe³ki³sxa³lho³la². A²nxe³tē³na² it3ta²
ūn³kxa² sa²ik3kxai²nān²tū³ na³vi²o²tē³na²
kwa²sa²xai³li² kwa²sa²wa²lho¹xi² jā¹nxe²
nxe²xai³te²ju²hē³la². Te²yā¹nxe³jut3sū³nxe²
kāi³ki³sxa³lho³la². Wān³txa² tah²yau³xai²na²
ain³kxi²ki³kxai²nān²tū³ ka²yāu¹ka²yāu¹jau³su²
kxai²nān²tū³ ain³kxi²ki³sxa³lho³la². Wān³txa²
ī³ki³ha¹kxi²nē³te³lhxā³ e³kxi²nē³lain¹kxan²ti³hai³txi³
ain³kxi²ki³sxa³lho³la².

15 Nxē³yān¹ta¹ a³lxi²waun¹nyhu¹sxā³ wān³txa²
ya²la³lyau³xa³ so¹lxi³ e³kxi²ki³tā³la². Kris²tu³jah¹la²
txa²wā¹ne³ka³nāu³ai²na² ne³kih¹nha²ki³kxa²
yā¹nxe³ki³tā³la². Nxe³jah¹la² yā¹nxe² kāi²non³sxā³
ā³nū²kxi²sxā³ yxau³ki³tu¹wa².

16 Jā¹nxe³kxe³hū³nxe² txa²wā¹nū²a²
yā¹nxe³hī³nx2na³la². Txa²wā¹ka³ti³tā³nāu³xai²na²
yxo²ha³kxa¹ txa²wā¹ne³ka³nāu³ai²na²
sa²yxo²wet1sxā³ wi¹lāin³ki²sa²sain¹ta³kxi²nha²ki³kxai²nān²tū³
txa²wā¹nū²ai²na² wi¹lain³ta³kxi²nha² wi¹wen²ta³ki²
nxe³nē³lhī³nx2na³la². Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe²
Kris²tu³jah¹la² a²nū²nāu³su² ki³tā³la².
Kris²tu³jah¹la² txa²wā¹ne³kai²la¹wa².
Nxe³sxā³ sa²yxo²we¹ki³kxai²nān²tū³
wi¹lhau³ko³nha²si¹nhē³kxai²nān²tū³

a³lxi³waun¹nyhu¹i² nx²kwa³lx¹waun¹nyhu¹i²
 wi¹we¹kai²no³nyhu¹i² nxe³hi³ki³t²a³la².

Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² tah²lxi³yxau²xai³ki³jau³su²

*17 Kx³nxai³t²a Ju³te²a² n³k³txi³sxa³te²n³xa²
 y¹nxe² k³sxa³ yxau²hoh³yah³lxi³ta¹hi¹nh¹la².
 Yx¹ta¹ te²y¹nxe² k³xi²yah³lxi³txa³h¹la².
 Txa²w¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² w³txain²txi³
 txa²w³txain²txi³ nxe³ya³nx2ta¹wa².
 A²nxe³t³k³txai²na² a²e¹n³jau³xai²na² ko³nxe³ti³
 ai³nhain¹te²ju²h³la².*

*18 Au³txi³ w²nx¹hai³nhain¹jau³xai²na²
 ka³nxah³jut3s³ju³ta² so¹lxi³ ai³nhain¹te²ju²h³la².
 Txa²w¹s³na² w³txa² sa²yxo²a³ai¹ni²
 wi¹la³la³kxai¹nxa³i² nxai¹nha²kxai³ Txa²w¹s³na²
 hi²sen³su² wi¹lhin¹sxa³ yxau³n¹hain¹ju³ta³
 u²sa²t³ain¹na²h³la².*

*19 Nxe³te³na¹ko³nxe³ti³ kai³ain¹kxe³su² ha²ya³kxa²
 i³au²lxai¹nxa³wa². Kwa² yxo²k³ka³nxe³txi³
 e³kxi²ju³ta² so¹lxi³ kai³sa²t³ain¹te²ju²h³la².
 Ko³nxe³ju³ta² so¹lxi³ yxo²kwai³nain¹te²ju²h³la².*

*20 Nxe³nxa²ha¹te¹ wxai²n³ta³ Kris²tu³jah¹lai²na²
 sa²kxai³lu² te²y¹nxe² kai³te²sxa³yu²h³la².
 Te²y¹nxe² i³tih³nxe³nx2ti³xa³tai¹ti²tu³wa².*

*21 W³txa²w¹jau³xa²i³tih³nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
 Nxe³sxa³ Kris²tu³jah¹la² a²sa³wi³ha³lxi³su²
 yah³lxi¹nha²kxai³ Je³su²jah³lai²na² txa²w¹ha³lo²a²
 yxau³hi¹nai³t²a³lai³ w³txi³khai³xai²na²
 ya²la³lyau³xan²tu³ ai³so¹yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².*

*22 J¹nxe³sxa³ kx³nx¹te² i³nxai³t²a²
 ko³nxe³ti³ kai³yah³lxin¹te² i³nxai³t²
 a³n¹yah³lxin¹te²sin¹jai¹ti²tu³wa². Yah³lxi¹nha²kxai³*

ha³ya³kxa²sin¹sxā³
 ĩ³ki³ha¹kxi²nx²ti³sxā³
 kāi²non³nxa²lxi³ha³ta²wa².

²³ Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 Si³yxau³tāu³a¹
 we¹txa²lxi³te²ju²hē³la². Jā¹nxe³sa²tē³nxa²lxi³tu¹wa².

²⁴ Nxe³nx²ti³ju³ta² Txa²wā¹sū³na² a²ē¹nān¹jau³su²
 te³nah¹lxi¹:

— Txa²wē³ha³lxa² tah²lxi³ wet¹sa²tē³ai¹na¹xā¹.
 Na¹ka³tū³ Txai²yā¹nxe³ sa²tē³ain¹tū¹xā¹.
 Wain³ju³ta² kāi³sa²tē³ain¹tū¹xā¹. Wi¹lhin¹sxā³
 ĩ²sain¹tū¹xā¹. Nxe³nx²ti³jau³su² Txa²wā¹sū³na²
 sa²wet¹sa²tē³nxa²lxi³na³la².

²⁵ Jā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la²
 a²nū²nāu³a² a²nū²ka³na³ka³na³kxa²
 yā¹nxe³ki³tā³la². Nxe³ha²kxai³ ĩ³ki³ha¹kxi²jau³xa²
 ā³na¹hxa³jah¹lxi³hē¹la². Wān³txa² ya²la³lyau³xa²
 so¹lxi³ e³kxi²nyha¹jah³lxi³hē¹la².

²⁶ A²nū²a² ā³xa² ĩ³an³ta³kxi²yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxi³txa³hē¹la².
 Ka³nxa³hi²nxa³tā³lxa¹ ā³nhāu²no³jah¹lxi³hē¹la².

²⁷ A²ta³a² kāi²te²a² a²nxū²kwāi³wih¹nx²ti³ha³ta²wa².
²⁸ A²nū²a² yen³kxa² kāi³kxi²nyhu¹te²
 ĩ³nxai²na² sa²kxai³lu² ha²ya³kxa²
 kāi³kxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hē¹la². Hāi¹sxā³
 wxa²hxi²ki³khai³xai²na² wxa²no²la³kxi²sxā³
 yen³kxa² wi¹kxa² so¹lxi³ kāi³jah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ a²nū²a² ā³xa²
 yen³kxi³txa²te²na² ā³ne³khauh²kxi²yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 hxi²kan¹txi³ hxi²nū¹nū³hain¹yah³lxi³h̄³nxa¹lxa².

²⁹ Wān³txa² ko³nxe³jau³xa² wxa²yxo²ai²na²
 ĩ³ye³sxā³ sa²yxo²sai¹yhah¹lxi³txa³hē¹la². Wān³txa²

wi¹jau³xa² so¹lxi³ ā³nhxi²nū¹nū³yha¹lxin¹jau³xa²
 so¹lxi³ e³kxi²nha¹ju³ah³lxi³hē¹la².
 Nxē³yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wxā²yxo²wān³txa²
 ī³wi¹lhi¹nū¹nyhu¹ah³lxin¹tu¹wa².

30 A²wi¹lhi¹nai²li² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 yxo²ī²yah³lxi³nhī¹na² Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 A²yāu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹khaix1jah¹la²
 ī³sa²si¹hā³ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 txa²wā¹ē¹nāu³a² yxau³kxi²nē³te³lha³ka².
 Nxē³nē³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² Txa²wā¹sū³na²
 wxā²wa²su¹ta³lun²nū¹nhē³ju³ta³nū³a²
 a³la³kxi²ton³nē³na³la². A³la³kxa²ti³lon³nē³lha²kxai³
 Sū³na² Yāu³ka³jxah¹lo²nu¹ta²kxai³
 ī³āin²ta³kxah¹lxin³txa³hē¹la².

31 Ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxi³txa³lxa².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wā²nxū¹ kwa²to³toh³lxi³
 ī³xān³ta³kxi² ī³wā³lon³kxi² a²nū²a² ā³xa²
 ī³xān³ta³kxi² ī³kaix1sxā³ ī³yxo²xū³ni² a²nū²a² ā³xa²
 ko³nxe³ti³ kāi³ū¹te³lhxā³ ī³ye³kxi²nyhu¹i² a²nū²a²
 ā³xa² ko³nxe³ti³ ī³yī¹li²hi² nxe³yah³lxi³txa³lxa².

32 Ā³na¹yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wi¹lhin¹ye²nyhu¹i²,
 ī³āin²ta³kxi²nyhu¹sxā³ a³lxi²nyhu¹i²,
 nxe³jah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 Txa²wā¹sū³hai²na² Kris²tu³jah¹la² hxi²kai²na²
 te²hi²sen³su² ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 wxā²wa²su¹txa²lxi³kxa² yā¹nxe³sxā³ a²nū²a²
 ā³xai²na² wxā²wa²su¹jah³lxi³hē¹la².

5

Txa²wā¹sū³na² a²wē³ha³lxi³lo³tē³jau³su²

1 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na² wē³ha³lxi³su²
yah³lxi¹lxa². Yah³lxi¹nha²kxai³ Sū³na² kāi³kxa²
yā¹nxe² kāi³jah³lxi³hē¹la².

2 A³lxi²waun¹nyhu¹ah³lxin¹jau³su²
yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Kxā³nxai³tā²
Kris²tu³jah¹la² a³lxi¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
A³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ wā²nxū¹lxi³sxā³
ya³lu²kxi²nūh¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² wi¹lhin¹sxā³
ī²si¹nx2ti³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

3 Je³su²jah³lai²na² wān³txa² yxo²i²sxā³
yxau²xai³yah³lxi¹nha²kxai³ wi¹lhin¹ti³hi¹txa²lxi³te²jai¹ti²tu³wa².
Nxe³nx2ti³ha²kxai³ a²nū²a² ā³xa² kuh³lxa³thin¹sxā³
o²la³kxin¹ju³ta² ā³na¹hx³ti² kuh³lxa³thin¹sxā³
wā²nxū¹h¹āin³nyhah¹lxi¹ju³ta² ā³na¹hx³ti² a²nū²a²
ā³xa² yen³kxa² ha²yā³kxa² yxo²kwāin³kxi²nha²
nxe³jah³lxi³hē¹la².

4 Te²yā¹nxe³sxā³ wān³txa² wxa²yxo²a²
e³yah³lxi¹jau³xa² wi¹jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lxi³hē¹la².
Kuh³lxa³thin¹jau³xa² e³yah²lxa³nha²kxai³
kwa²toh³lxi³jau³xa² ko³nxe³thin¹jau³xa²
e³yah²lxa³nha²kxai³ ko³nxe³thin¹sxā³
ha²yā³ka³lxi³sa²jau³xa² e³yah²lxa³nha²kxai³
nxe³jah³lxi³hē¹la². Hāi¹nxe³sxā³ Sū³na²
wi¹lxo³kxi²jau³xa² so¹lxi³ e³jah¹lxi³hē¹la².

5 Jā¹nxe³jut3su² ko³nxe³thin¹ko³xai²nān¹tū³kā³txa²
yā¹nxe² kāi³yah³lxi¹kxai²nān²tū³
hxi²kan¹txi³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹
Kris²tu³jah¹la² nxe³sxā³ te²na² ha³lo²la³
ā³wih¹sxā³ yxau²xai³lyah³lxi³hī³nx2nxa³lxa².
Nxe³sxā³ a²nū²ai²na² kuh³lxa³thin¹sxā³

a²nū²a² ã³xa² o²la³kxi²nyhu¹kxi³te²na²
 ã³wih¹xa³ha²kxai³ kuh³lxa³thin¹sxã³
 wā²nxã²h¹hain³nha²ju³ta² kāi³kxai²nān²t_u³
 nxe³te²na² ã³wih¹xa³ha²kxai³ a²nū²a² ã³xa² yen³kxa²
 yxo²kwain³kxi²nyhu¹kxi³te²na² ã³wih¹xa³ha²kxai³
 nxe³h̄i³nx2na³la². A²nxe³te²na²:
 — A²nū²a² ã³xa² yen³kxa² yxo²kwain³na¹nha¹.
 Nxe³kxai²nān²t_u³ a²nxe³te²na² yen³kxai²na²
 a²s_u³nu³lot3sxã³ sa²yxo²we¹jut3s_u³nxe²
 yxau²xai³h̄i³nx2na³la².

6 A²nxe³te² he³la³kxai²na² S_u³na²
 ū³xān³ta³kxain¹ju³ta³nū³a² yū²na³la². S_u³na²
 wān³txa² sa²yxo²we¹txa³kxai²nān²t_u³
 nxe³te²nāu³xa² ū³xān³ta³kxain¹ju³ta³lon³tu¹wa².
 Nxe³kxe³su² wān³txa² kwa²toh³lxi³jau³su²
 ain³kxah¹lxin¹kxai²nān²t_u³ ū³ki³ha¹kxi¹nx2ti³kxa²yān³txi³su²
 nxe³ye¹nx2ta¹wa².

7 Nxe³ha²kxai³ te³xai²yā¹nxe²
 kāi³ūh¹ah³lxi³txa³hē¹la².
 8 Kxā³nhxī¹nai³tā² ka³nxah³ti³hū³nxe²
 yxau²xai³lyah³lxi³te²sin¹yu²hē³la². Yxān¹ta¹
 h̄i¹nai²na¹ Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²yah³lxi¹nha²kxai³
 ha²te¹te²hū³nxe² yxau²xai³lyah³lxi¹lxa².
 Yxah³lxi¹nha²kxai³ ha²te¹te²a² a²wēh³ha³lxa²
 yā¹nxe² yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

9 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹s_u³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwai³yxau³kxai²nān²t_u³
 wi¹lhin¹ju³ta² kāi³ha²kxai³ wain³ju³ta² so¹lxi³
 ten³yah³lxi¹nha²kxai³ a²ya³la³t_u³ jau³xa² so¹lxi³
 ten³yah³lxi¹nha²kxai³ yah³lxi³te²sin¹yu²hē³la².
 Nxe³yah³lxin¹kxe³su² ha²te¹te²a² wē³ha³lxa² yā¹nxe²
 yxau²xai³lyah³lxi³h̄i³nxa¹lxa².

10 Jā¹nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 a²ten³ju³ta² ī³wi¹lxo³ki²ki³ju³ta³nū³a² so¹lxi³
 kā³ūh¹jah³lxi³hē¹la².

11 Ka³nxah³ta² kāi³ki³jut3sū³nxe²
 kāi³yah³lxi³txa³hē¹la². Ko³nxe³ti³
 kāi³ki³ju³tai²la¹wa². Yxān¹ta¹wi¹lain³nha¹jah³lxi³sā²nhē³la².
 Ko³nxe³kxai²nān²tu³ī³yau¹ū³waun¹nha¹jah³lxi³hē¹la².

12 A²nxe³te²na² hāi³a² kāi³ain¹ju³ta²
 ko³nxe³khai¹nxe³ha²kxai³ ī³hen³txi¹nx2ta¹kxe³su²
 āu²li²to³nha²hī³na¹wa².

13 Jā¹nxe³jut3su² ha³lo²a² sa²ha²te¹kxai²nān²tu³
 yen³kxa² a²yxo²ha³kxa¹ e³la³nah¹lxi³te²ju²hē³la².
 E³la³nah¹lxi³kxai²nān²tu³ a²ē¹nāu³ai²na² wi¹ta³nxa²
 ko³nxe³ta³nxa² a³ya³ti³hī³nx2na³la².

14 Te²yā¹nxe³jau³su² Txa²wā¹sū³na²
 ū³wha²li¹txā³nxa¹tai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:
 – Āu³xi²te²hū³te² ī³nxai²na² txu¹lxi¹jah³lxi³hē¹li¹.
 Ya³lu²te²hū³te² ī³nxai²na² ka³ten³su²
 ī³sa²yxau³xi¹jah³lxi³hē¹li¹. Kris²tu³jah¹lo²su²
 te²hi²sen³su² wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ī³ha²te¹ti³hi¹txa²ti³tu¹wi¹.
 Nxe³ta¹hxai²hē¹la².

15 Jā¹nxe³ha²kxai³ ha³lo²ai²na²
 yxau²xai³sa²tē³yah³lxin¹kxa²ī²khai¹nxe³jah³lxi³hē¹la².
 A³la³kxi²nxa³te²yā¹nxe³yah³lxi³txa³hē¹la².
 Wi¹le³kxi²nha²te²a²yā¹jah³lxi³hē¹la².

16 Ha³lo²a² wa³su³txi³ ha³nāu³hi²nē³na³la².
 Nxe³nē³lha²kxai³ wain³txi³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².
 Wain³txi³ yxau²xai³lyah³lxin¹kxa²nān²tu³ a²nū²a²
 yxo²ī²xa³te²nāu³xa² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³yau¹ū³yah¹lxi³hī³nxa¹lxa². Ha³lo²a² ko³ton³na³la².
 Nxe³ha²kxai³ wi¹yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

17 Kwa²toh³lxa³ti³su² yah³lxi³txa³hẽ¹la².
 Txa²wã¹hx²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na²
 ten³sih¹nxa²ti³jau³su² a³la³kxi¹jax³lxi³hẽ¹la².

18 VIn²yau³xa² ūn³jau³xa² ī³na²sxã³
 wen¹yah³lxi³txa³hẽ¹la². ī³na²sxã³
 wen¹yah³lxin¹kxai²nã²t_u³ hin¹yah³lxin¹kxe³su²
 ko³nxe³ti³ kāi²nōn³yah³lxi¹nha³ta²wa². Hāi¹sxã³
 Txa²wã¹s_u³na² Yāu³ka³jax¹la² wxa²ē¹nāu³ai²na²
 aīn³sa²tē³kxi²nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

19 Jā¹nxe³te³na¹ wān³txa² wi¹jau³xa²
 Ta³vi²yah³lu¹tai²na² wān³txa² ī³hai³ni²
 ī²no³jau³xa² hain³sxã³ Txa²wã¹s_u³na²
 ī³sa²nēn¹kxi² wān³txa² wi¹lxon³kxi¹nx²ti³jau³xa²
 ī³hai³ni² nxe²waun¹nyha¹jah³lxi³hẽ¹la².
 Nxe³yah³lxin¹kxai²nã²t_u³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ka³lih³nxa²lxi³ha²kxai³ Txa²wã¹s_u³na²
 ī³wi¹lxo³kxi²nū¹ah³lxin¹tu¹wa².

20 Txa²wã¹s_u³na² Si³yxau³tāu³a¹ Txa²wã¹wi³na²
 Si³yxau³jah¹la² ī³sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².
 Ha³lo²a² ī²li³hxa³ju³ta² ī³ha¹jah³lxin¹kxai²nã²t_u³
 Txa²wã¹s_u³na² sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la². Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hx²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ nxe³jah¹la² ī³lxa² ī³y₁li¹jah³lxi³sxã³
 sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hẽ¹la².

A²wẽ³sāi¹yah³la² a²sxe³xa³ka³lxa² wain³txi³
 yxau²xai³lain¹jau³su²

21 Kris²tu³jah¹la² ī³kāin²te²lon³si¹sxã³
 yxau³sxã³ sa²nēn¹kxi²k_i³tā³la². Nxe³k_i³sa²kxai³
 ī³kāin²te²lon³si¹sxã³ yxau³yah³lxi³sxã³
 sa²xyo²we¹ta³waun¹nha¹jah³lxi³hẽ¹la².

22 A²sxe³xa³ka³lxu³nāu³ ī³nxai²na² te²yā¹nxe³sxã³:

— Kris²tu³jah¹la² a²sa³wit3su² na¹xa¹.
 Sa²yxo²we¹te²sa¹xa¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 wxa²wē³sāi¹ah³lai²na² sa²yxo²we¹ta²xai³tain¹yah¹lxi³hē¹na².
 Nxe³na¹jau³su² nxe³ya³nx2ta¹xa².

23 Jā¹nxe³jut3su² a²wē³sāi¹yah³lai²na² sa²kxai³lu²
 a²sxe³xa³ka³lxu³khai³xa² ne³ti³hi¹kxah³lai²la¹wa²
 Te²yā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 yxo²i²tū³ka³txi³ki³nāu¹xai²na² ne³ti³hi¹tē³jah³lo²su²
 na³la². Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na²
 a²nū²a²nāu³lo³ki³tā³la². Jā¹nxe³sxā³ Jah¹la²kxai³lu²
 ya³lu²kxi²nē³lha²kxai³ txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
 sa²hau³ko³tē³jah¹lai²la¹wa².

24 Te²yā¹nxe³jut3su² yxo²i²tū³ka³txi³ki³na¹xai²na²
 sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² i³kāin²te²lon³sxā³
 yxau²xai³ki³tā³la². Nxe³kxi³kxa² yā¹nxe³sxā³
 a²sxe³xa³ka³lxu³nāu³xai²na² sa²kxai³lu² nxe³kxa²
 yā¹nxe² a²wē³sāi¹ah³lo²khai³xa² i³kāin²te²lon³sxā³
 yxau²xai³lain¹txai²la².

25 Nxa²ha¹te¹ a²wē³sāi¹yah³lo²nāu³
 ī³nxai²na² wxa²sxe³xa³ka³lxu³khai³xa²
 a³lxi¹jah³lxi³hē¹la². Kris²tu³jah¹la² hi²sen³su²
 yxo²i²tū³ka³txa² a³lxi²nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 A³lxi²nē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² wā²nxū¹lxi³
 ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

26 Ya³lu²kxi²nē³lha²kxai³ī³wi¹lhin¹ti³hi¹tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³te³na¹ ī³yau³xa² tē³sxā³ wxa²ho³kxi²sxā³
 wxa²han³kxi²ti³nē³kxa² yā¹nxe³sxā³
 Sū³na² wā³txi³su² te²kxai³lu² tah²lxi³
 sa²we¹tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Sū³na² wā³txa²
 sa²yxo²wet1si¹ki³jau³sa³. Nxe³nē³te²ju²hē³la².

27 Nxe³ka³tu³kxā³nāu³a¹yxo²i²tū³ka³txi³ki³na¹xai²na²
 wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lo²nu¹txa²

hxi²ki³kxai³lu² wā²nxūh¹ tah²lxi³ sa²we¹tē³ka³tu³ta¹:
 — Wi¹lhin¹khai¹yxah³lxi¹lxi¹. Je³su²jah³lai²na²
 wān³txi³su² nxe² e³kxi²nē³jau³su²
 nxe³nū¹nhē³tu¹wa², Je³su²jah¹la²kxai³ a²ha³lo²a²
 ā³ti³ki³hī¹na²sa³. A²nxe³te²ki³na¹xai²na² hai³txi³
 ko³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta² yū³nē³lxa³ha²kxai³
 kāin² khon³ti³nē³ju³ta² yū³nē³lxa³ha²kxai³
 ū³kuh³lxa³ti³nē³ju³ta² yū³nē³lxa³ha²kxai³
 nxe²nē³lxa³lho³la². Nxe³yān¹ta¹
 wi¹lhin¹khai¹nxe² a²nū²a² ā³xa² hxi²kan¹ti³
 ko³nxe³te²lo³tē³lxa³ha²kxai³ nxe²sa²tē³nē³tu¹wa².

28 Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe² a²wē³sāi¹yah³lai²na²
 sa²kxai³lu² a²nū²a²nāu³khai³xa² a³lxi²nha²kxa²
 yā¹nxe³sxā³ a²sxe³xa³ka³lxai²na²
 a³lxi²nū¹txai¹nhē³la². Nxe³sxā³ a²wē³sāi¹yah³lai²na²
 ū²l³te²na² a²sxe³xa³ka³lxi³khai³xai²na²
 a³lxi²kxai²nān²tu³ a²nū²a²nāu³khai³xa²
 a³lxi²nū³nhī³nx2na³la².

29 Jā¹nxe³sxā³ a²nū²a² a²sīn³khai³xa²
 yxo²kwīn¹kxi²te²na² yū³te²sxa³yu²hē³la².
 Hāi¹nxe³sxā³ wi¹yai¹yha¹ha²kxai³
 wi¹lhau³ko³tha²kxai³ nxe³te²ju²hē³la².
 Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe² Kris²tu³jah¹lai²na²
 sa²kxai³lu² yxo²ū²tū³ka³txa² wi¹lhau³ko³tū¹te²ju²hē³la².
 30 Kris²tu³jah¹la² a²nū²nāu³sa²kxa²
 yā¹nxe³ki³tā³la².

31 Txa²wā¹sū³na² ū³wha²li¹txā³nxu¹tai²na²
 e³te³nah¹lxi¹:
 — In³txai²na² txu¹ha² so¹nyhu¹te³lhxā³
 nxe³kxai²nān²tu³ a²wī³na² ā³na¹i² a²hā³ka³nai²na²
 ā³na¹i² nxe³ka³tu³ a²sxe³xa³ka³lxi²na² so¹nū²la²
 ā³nū²kxi²sxā³ yxau³ya³tu¹wi¹. Ā³nū²kxi²sxā³

yxau³ya³kxai²nān²tu³ a²nū²ka³na³ka³na³te²hū³nxe²
yxau³ya³te²ju²hē³li¹. Nxe³ta¹hxai²hē¹la².

32 A²nxe³jau³jau¹xu¹tai²na²ī³hāi³kxi²nē³jau³xai²la¹wa².
Hxi²kan¹txi³ ā³ne³wxe³ta³lun²nē³jau³sxa³wa².
Te²yā¹nxe³jut3su² Kris²tu³jah¹la² yxo²i²sxā³
yxau²xai³lain¹tu³ka³txa² kāi³ū¹hain¹ju³ta²
wān³txa² hāi³jau³xai²la¹wa². Hxi²kan¹txi³
a³la³kxi²ki³jau³sxa³wa². Nxe³jau¹xa² e³kxi¹nx2ta¹wa².
33 Jā¹nxa¹jau³su² a²wē³sāi¹nāu³ ī³nxai²na²
wxā²nū²khai³xai²na² a³lxi²nyha¹lxin¹kxa²
yā¹nxe³sxā³ wxā²sxe³xa³ka³lxu³khai³xai²na²
a³lxi¹jah³lxi³hē¹la². Te²yā¹nxūn³sxā³
a²sxe³xa³ka³lxu³nāu³ī³nxai²na² wxā²wē³sāi¹ah³lo²khai³xa²
sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hē¹na².

6

A²wē³ha³lxa² a²wī³na² a²hā³ka³na² wain³txi³
yxau²xai³lin³tain¹jau³su²

1 Nxā²ha¹te¹ wē³ha³lxi³ ī³nxai²na² sa²kxai³lu²:
— Sū³na² wē³ha³lxi³su² na¹xā¹.
Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wxā²wī³na² sa²yxo²we¹txi²
wxā²hā³ka³nai²na² sa²yxo²we¹txi² nxe³jah³lxi³hē¹la².
Ju¹tai²na² wain³na³la².
2-3 Txa²wā¹sū³na² ū³wha²li¹txā³nxu¹tai²na²
e³te³nah¹lxi¹:
— Wxa²wī³na² wxā²hā³ka³na² wi¹kāi³ū¹xai³jah¹lxi³hē¹li¹.
Nxe³jau³jau¹xu¹tai²na² kwa³na³nē³jau³xai²la¹wa².
Sa²yxo²we¹ki³kxai²nān²tu³ ka³lih³kxi²la²nha²
yxau²xai³ki³tu¹wa².
— Sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nān²tu³
ka³lih³kxi²la²yhah¹lx¹nha²kxai³yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na²
kwē³kxa² ka³lxa¹txi³ yxau²xai³yah³lx¹nha²kxai³

nxe³yah³lxin¹tu¹wi¹. Sñ³na² wān³txu¹tai²na²
 nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jau³xu¹tai²na²
 wi¹lhin¹kñ³ju³ta³nū³a² ī³yau¹ū¹nhē³jau³su²
 ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², sa²yxo²we¹kñ³kxe³su²
 ha²kxai³la².

4 A²wī³na² ī³nxai²na²sa¹. Wxa²wē³ha³lxi³nāu³xa²
 ī³xan³txi³ te²lot3jah³lxi³txa³hē¹la². Hāi¹sxā³
 Sñ³na² wān³txa² ī³tih³nxe² wain³txi³ ī³yau¹ū¹hi²
 nxe³txain¹yah³lxi³hē¹la².

*Kwa² wa³ka³li³lon³kxi²jah¹la² a²wa³kxēn³yah³la²
 yxau²xai³ly³jau³su²*

5 Jā¹nxa¹jau³su² a²wa³kxēn³yah³lo²lot3sxā³
 yxau³yah³lxin¹te² ī³nxai²na² ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
 Wxa²wa³kxē³yah³lai²na² txa²wā¹ha³lo²a²
 yxau²xai³te²na² wa³kxēn³yah³lai²na² a²wān³txa²
 yxo²ha³kxa¹ sa²yxo²we¹jah³lxi³hē¹la².
 Wi¹sa²nēn¹kxi¹jah³lxi³hē¹la². Kris²tu³jah¹la²
 wa³kon³kxi²yah³lxin¹kxa² yā¹nxe³sxā³ wxa²ha³lo²a²
 a²wa³kxēn³yah³lai²na² wi¹wa³kon³kxi¹jah³lxi³hē¹la².

6 ī²nx2ti³hī¹na² so¹lxi³ wi¹wa³kon³yah³lxi³txa³hē¹la².
 ī²nx2ti³xa³kxan²ti³ wi¹wa³kon³jah¹lxi³hē¹la².
 A²nū²a² so¹lxi³ ī³wi¹lxon³kxi²sih¹nx2ti³jau³nū³su²
 nxe³yah³lx³txa³hē¹la². Yxān¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
 a²wa³kxēn³yah³lo²lot3jah³lxi¹nha²kxai³
 wxa²ē¹nāu³ai²na²:

— Wain³txi³ kāi³a¹tū¹xā¹. Txa²wā¹sū³na²
 a²ten³ju³ta³nū³a² so¹lxi³ kāi³a¹tū¹xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹jau³su² nxe³jah³lxi³hē¹la².

7 Nxe³kxa²yu³su² wi¹kāi³yah³lxin¹kxa²yu³su²
 ka³lih¹nha²sxā³:

— Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 wa³kon³kxi²na¹xā¹. Hai³txi³ yuh³xan¹te²na²
 hxi²kan¹jah¹lai²na² so¹lxⁱ³ wa³kon³kxin²nxa³xā¹.
 Nxe³jah³lxⁱ³hē¹la².

8 Jā¹nxe³ha²kxai³ a²nū²a² ī²li³te²na²
 wi¹wa³kon³kxi²kxai²nān²tū³ a²nxe³te²na²
 sa²kxai³lu² Txa²wā¹hxi²kan¹jah¹la² hi²sen³su²
 ū³yho³hi²xi²tu¹wa². Kwa² wa³kon³kxi²jah¹la²
 tā³nxa² a²nū²a² ā³xa² wa³kon³kxi²nxa³sxā³
 kwa² yxau³jah¹lo²su² tā³nxa² ī²li³te²na¹
 ū³yho³hi²xi²tu¹wa². Nxe³ya³nx2ta¹wa².

9 Nxe³nxa²ha¹te¹ a²nū²a² a²wa³kxēn³yah³lo²lo³tain¹yah³lxin¹te²
 ī³nxai²na² te²yā¹nxe³sxā³ wi¹kāi³tāu³lot3txa²lxⁱ³kxa²
 yā¹nxe³sxā³ wi¹kāi³ūh¹txain¹yah³lxⁱ³hē¹la².
 Kō³nxe³ton³sih¹tain¹yah³lxin¹jau³su²
 e³kxain¹yah³lxⁱ³txa³hē¹la². Oh³nāu³nū¹ka³na¹
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ tū¹kā³txai²na²
 a²wa³kxēn³yah³lain²txi³ wxa²wa³kxē³yah³lain²txi³
 nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nū²a² ka³na³ki² te²na²
 sa²kxai³lu² Txa²wā¹sū³na² ten³kxi²kxa² yā¹nxe³sxā³
 a²nū²a² ī³lxⁱ³te²na² yā¹nxe³sxā³ ten³kxi²te²ju²hē³la².

Txa²wā¹sū³na² hxi²ka¹tē³lha²kxai³
 wa²ni²li²nha²ki³jau³su²

10 Jā¹nxe³jut3su² txa²wā³tā³yah¹lxⁱ¹lxⁱ².
 Ain³kxi²sah¹lxⁱ³hē¹la². Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹la² nū³kxūn³te²a² si³yxau³jah¹lai²la¹wa².
 Nxe³sxā³ Je³su²jah³la² ā³nū²kxi²sxā³
 yxau³yah³lxin¹kxai²nān²tū³ ī³nū³kxūn³ti³hit1txa²lxⁱ³tu¹wa².
 ī³hxi²ka¹ta²lxⁱ³ju³ta³nū³a² ten³yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 nxe² kāi³ti³hit1txa²lxⁱ³tu¹wa².
 11 Kxā³nhxī¹nai³tā² a²nū²ai²li² a²nū²a² ā³xai²li²:

— He¹kxi²nyhu¹a¹tū¹xā¹. Nxe³kxai²nān²tu³
wā²la² kan²ka³lo³a² ū³whi²kxi²nha²te²ju²hē³la².
Ū³whi²kxi²nha²te³nū¹ta²kxai³la¹ sīn²ta³ka³lo³a²
ū³yha³lī³kū¹nha²te²ju²hē³la². A²nxe³ka³lo³ai²na²
hi³ki²a³li³khai³xa² ū³si³wi¹nha²te²ju²hē³la².
A²ha³la³se³nān¹ka³lo³a² kan²ka³lo³a²
ū³ha³la³wih²kxi²nha²te²ju²hē³la². A²nxe³ka³lo³ai²na²
a²nxū²kwai³la³tīh³na² ā³tī¹kxi²nha²te³lxhā³
haut3ta³ka² ta³nxa² hi³ki²a³la² ta³nxa²
txo¹kxa²yan³txi³sa². Jā¹nxe³sxā³ a²yu³kxan¹ka³lo³a²
ū³yhu³wih²kxi²nha²te²ju²hē³la². Nxe³kxai²nān²tu³
tīh³na² ai³tīh³na² u²lxī³ ai³kxan²ti³
wī¹lā³nxai³hī³nx2na³la². Kwa³thi³la³ka³lo³a²
wa³tāu³wa³tāu³ka³lo³ai²na² hxi²tē³nha²
nxain¹te²ju²hē³la². Hxi²tē³nha²kxai²nān²tu³
a²kō¹kō¹nāu³xa² haut3txa² ha³nxeh³lxī³ka³txa²
ā³na³nain¹kxan¹ti³ hai³txi³ txo¹hī³nx2nxā³wa².
Jā¹nxe³sxā³ a²ne³ka³nāu³a² kwa³thi³la³ka³lo³a²
ū³nhe³hē¹nha²te²ju²hē³la², ī³ne³su²lxhā³
ī³ya²lu¹tain¹kxa²yan³txi³sa². Jā¹nxe³sxā³
a²hxi²ka³nāu³a² hi³ki²a³la² kāin²ka³txa²
tē³te²ju²hē³la², a²kō¹kō¹xa² so¹lxī³
wa³ka³ti³lo³lha³ka². Nxe³ka³tu³ hā²wxān³txa³
ā³nhe¹lxī³te³lxhā³ ai³ain¹te²ju²hē³la².
Nxe³kxa² yā¹nxe³jut3sū³nxe² a²ta³a²
nū³ka³txa² he¹kxi²nē³ju³ta² yū³te²ju²hē³la².
Nxe³kxe³su² wi¹la³non²ta³kxi²nē³ju³ta³nū³su²
sa²so¹kxi¹jah³lxī³hē¹la², Txa²wā¹sū³na²
hxi²ka²sa³. Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ a²ta³a²
nū³ka³txa² hxi²kan¹txi³ ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³
wa³ka³ti³lo³txa²lxī³sxā³ we³nxa²lxī³xa³lho³la².
12 Jā¹nxe³sxā³ he¹kxi²nē³te²na² hai³txi³
a²nū²khai³su² ti³he¹nx2nxā³wa². Yxān¹ta¹

a²ta³a² a²hxⁱ²kan¹te²nāu³xa² he¹kxi²nē³lha²kxai³
 a²ta³a² kwa²nū³kxūn³te²na² he¹kxi²nē³lha²kxai³
 ka³nxah³ti³na² yuh³xai²nān¹te² hxi²kan¹te²nāu³xa²
 he¹kxi²nē³lha²kxai³ oh³nāu³an¹te²a²
 a²ta³a² nū³ka³txa² ko³nxe³khaix1te²nāu³xa²
 he¹kxi²nē³lha²kxai³ nxe³nē³te²nāu³xa² a²yxo²ha³kxa¹
 he¹kxi²nē³te²ju²hē³la².

13 Nxe³nē³lha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 ī³hxi²ka¹tē³te²a² whāi²na¹ sa²so¹jah³lxi³hē¹la².
 Yxah³lxin¹kxai²nān²tu³ ko³nxe³te²nāu³xa² hai³txi³
 wa³ka³ti³lo³txa²lxi³xa³lho³la². Hāi¹nxe³sxā³
 nū³kxūn³sxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

14 Nū³kxūn³sxā³ yxau²xai³te²na²
 so³ta²to²khai³su² te²ju²hē³la². A²nxe³jah¹lo²kxai³la¹
 sīn²ta³ka³lo³ai³na² tē³kxai²nān²tu³
 a²wā²la²ka³lo³a² sa²si³nū³nha²te²ju²hē³la².
 Nxe³kxa²yā¹nxe³sxā³ a²ya³la³tu³jau³xa² wain³txi³
 sa²yxo²we¹ta²xai³jah¹lxi³hē¹la². Jā¹nxe³sxā³
 a²ha³la³san¹ka³lo³a² kwa³thi³la³ka³lo³a²
 ū³whi²kxi²nha²te²ju²hē³la². Nxe³kxa²yā¹nxe³sxā³
 wain³te²lo³nha²sxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

15 Jā¹nxe³sxā³ so³ta²to²jah¹la²kxai³lu²
 a²yu³kan¹ka³lo³a² wi¹ka³lo³a² ā³yū³wi¹nha²kxai²nān²tu³
 wi¹lā³nxai³te²ju²hē³la². Nxe³kxa²
 yā¹nxe³sxā³ wān³txa² hāun²jau³xa² tē³sxā³
 yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

16 Nxe³kxa²yu³su² so³ta²to²jah¹la²kxai³
 kwa³thi³la³ka³lo³a² wa³tāu³wa³tāu³ka³lo³a²
 hxi²tē³nha²sxā³ ai³lain¹te²ju²hē³la². Ai³lain¹te³na¹
 a²nū²a² an³txi³te²na² yxau³son³kxi²kxai²nān²tu³
 ha³nxe²a² ī³tho³xa² ā³na¹kxi²kxai²nān²tu³
 kwa³thi³la³ka³lo³ai²li² ā³non²ta³kxi²nha²te²ju²hē³la².

Nxe³kxa² yă¹nxe³sxă³ nxă²kwai³lxă¹txi³
 Kris²tu³jah¹la² yxo²i²jah³lxi³hĕ¹la².
 Yah³lxin¹kxai²năñ²tă³ ko³nxe³te²a² a²ta³a²
 ā³ke³tă¹nx²ti³kxai²năñ²tă³ hxi²kan¹txi³
 sa²yxo²we¹jah³lxi³hă³nx²nxa³lxa².

17 Jă¹nxe³sxă³ so³ta²to²jah¹la²kxai³
 kwa³thi³la³ka³lo³a² ne³hĕ¹nha²te²ju²hĕ³la².
 Nxe³kxa² yă¹nxe³sxă³ ā³wa²sut1sxă³
 yxau³yah³lxin¹kxai²năñ²tă³ a²ta³ai²li² hxi²kan¹txi³
 ka³te³na² wi¹tău³la³ sa²sai¹kxi¹nx²ti³hă³nx²nxa³wa².
 Jă¹nxe³sxă³ so³ta²to²jah¹lan²tă³ hi³ki²a³la²
 kăin²ka³txa² tă³sxă³ he¹kxi²nyhu¹te²ju²hĕ³la².
 Nxe³kxa² yă¹nxe³sxă³ Txa²wă¹să³na² Yău³ka³jxah¹la²
 nxă²kwai³yxau³nx²ti³ha²kxai³ Txa²wă¹să³na²
 wăñ³txa² i³til³nxe³nx²ti³hă³nx²na³la².

18 Nxe³kxa²yă³su² ha³lo²a² i²li³ju³ta²
 ten³yah³lxin¹ju³ta² Txa²wă¹să³na²
 i³ye³kxi¹txai¹yah³lxi³hĕ¹la². Txa²wă¹să³na²
 Yău³ka³jxah¹la² ā³năñ²nx²sxă³ yxau³ya³nx²ti³sxă³
 i³ye³sa²tă³kxi¹txain¹yah³lxi³hĕ¹la². Ye³te³nxe²
 yxau²xai³jah¹lxi³hĕ¹la².

— Hxi²kan¹sa²nxa³nha¹. Ā³a¹tă¹xă¹.
 Yah³lxin¹jau³su² nxe³yah³lxi³txa³hĕ¹la².
 Yxo²i²tă³ka³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹wxa²ē¹năñ³ai²na²
 i²li³te²na² wxa²sa²wa²lho¹xi²kxai²năñ²tă³
 nxă²kwai³lxă¹si¹jau³su² Să³na² e³kxi²txain¹yah³lxi³to³hĕ¹la².

19-20 Te²yă¹nxă²n³sxă³ Txa²wă¹să³na²
 e³kxi²yah³lxin¹tău³a² kăi³a¹ju³ta²
 e³kxi²txain¹năñ³yah³lxi³hĕ¹la². Kăi³a¹ju³ta²sa¹,
 Txa²wă¹să³na² wăñ³txa² kxă³nhxă¹nai³tă²
 hăi³jau³su² ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Yxă¹ta¹

h̄i¹nai²na² h̄ai³jau³xai²na² ī³yau¹ū³nx2ti³si¹sa²jau³su²
 ī³sa²si¹h̄ā³sain¹tai¹ti²tu³wa² Nxē³ha²kxai³
 wān³txai²na² ī³yau¹ū³nxa²lxa¹ju³tan¹te²kxa³yā³tu³ti¹
 ū³ti¹kxi²sain¹na²hē³la². ū³ti¹kxi²sain¹sxā³
 kwa³thi³līh³na² tē³sxā³ sa²hxi²tai³kxi²sain¹na²hē³la².
 Nxē³tai¹ti²tu³wa². Nxē³sain¹kxan²ti³ wān³txa²
 ha³ya³kxa³lxi³su² jau³xa² ī³yau¹ū¹hain¹nxa³lho³la².
 Nxē³na¹ha²kxai³ Sū³na² e³kxi²yah³lxin¹tāu³a²
 ī³yau¹ū³sxā³ ī³hxi²ka¹tūh¹sa²jau³nū³su²
 ī³ye³kxi²txain¹yah³lxi³hē¹la².

Pau²lah³lai²na² a²ne³ki³san¹jau³su²

21 Nxa²ha¹te¹txa²ha³ta³nxa² ā³ne³wxe³si¹nxa²lxa¹jau³su²
 Ti³ki²kah³la² ī³sa²si¹h̄ā³ū¹hain¹nxa²lxa¹tu¹wa².
 Txa²wā¹lon³yah³lai²la¹wa². A³lxi²nē³jah¹lai²la¹wa².
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lai²na² wān³txa²
 wi¹lhit1sxā³ sa²yxo²we¹jah¹lo²su² na³la². Wān³txa²
 kāi³a¹jau³xa² a²yxo²ha³kxa¹ ī³yau¹ū¹nx2ti³tu¹wa².

22 Nxē³jau³nū³ai²na²so¹lxi³ī³sa²si¹h̄ā³ū¹hai¹na¹tu¹wa².
 Na¹kxai²nān²tu³ txai²na¹xai²na²
 ha³lo²a² yxau²xai³sī¹na¹ju³tai²na²
 ī³yau¹ū¹nx2ti³tu¹wa². Nxē³nx2ti³kxai²nān²tu³
 nxū²kwāi³lxū¹nx2ti³nūn³tu¹wa².

23 Nxē³nx2ti³ju³kxai³lu² Txa²wā¹sū³na²
 Txa²wā¹wī³nu²su² ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
 nxe³ya³te²na² sa²kxai³lu² a³lxi²nyhu¹ah³lxin¹ju³ta²
 yū³ha²kxai³ ā³nhāu²no³nyhu¹ah³lxin¹ju³ta²
 yū³ha²kxai³ yxo²i²yah³lxin¹ju³ta² yū³ha²kxai³
 nxe³sih¹nx2ti³jau³su² ten³sa³nha²wa².

24 Jā¹nxē³jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²

ha²kxai³ ya²la³tu³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na² au³txi³
a³lxi²sa²tẽ³yah³lxi³te²si¹lxa². Nxe³yah³lxin¹te²
ĩ³nxai²na² Sũ³na² thã³ti³la² a³lxi¹nx2ti³ju³ta²
ten³sa³nha²wa². Jã¹nxa¹jau³su² jau¹xai²li²
nxe³ya³nx2ta¹wa². Ta³lun²na¹wa².

Txa²wã¹sũ³na² Wãn³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xl

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a